

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam

Rotterdam, 4 september 2025

Schriftelijke vragen ex. Art. 30 van het Reglement van Orde

Betreft: Detentiecentrum Rotterdam

In Rotterdam staat één van de drie detentiecentra van Nederland. Jaarlijks worden hier ongeveer 4.000 mensen per jaar opgesloten in strafrechtelijke omstandigheden. Ze zitten achter tralies, onder bewaking, en soms zelfs in isolatie. Dit gebeurt niet omdat zij een misdaad hebben gepleegd, maar omdat ze geen papieren hebben.

Rotterdam BIJ1 vindt het schandalig dat onze stad dit faciliteert. Wij pleiten voor de sluiting van het Detentiecentrum Rotterdam (DR). Ook keren wij ons fel tegen het wetsvoorstel dat ongedocumenteerd zijn strafbaar maakt, net als het helpen van deze mensen. Deze twee ontwikkelingen zijn onlosmakend verbonden aan elkaar. Ze vormen samen een gevaarlijk en onmenselijk migratiebeleid.

Rotterdam BIJ1 heeft daarom de volgende vragen:

1. In het DR worden mensen opgesloten zonder strafbaar feit. Toch zitten zij vast onder strafrechtelijke omstandigheden. Hoe vindt het college dat dit beleid aansluit op de mensenrechten?
2. Erkent het college dat hiermee het verschil tussen strafrechtelijke detentie en bestuursrechtelijke detentie feitelijk wordt uitgewist, en wat zegt dat over de rechtvaardigheid van dit systeem? Erkent het college dat ook ongedocumenteerde mensen recht op vrijheid en veiligheid, en dat (de angst voor) vreemdelingendetentie hierop een ernstige inbreuk vormt?
3. Ziet het college morele of bestuurlijke verantwoordelijkheid om zich te verzetten tegen een beleid dat mensen zonder strafrechtelijk feit opsluit onder strafrechtelijke omstandigheden, in het bijzonder binnen haar eigen gemeentegrenzen?
4. Kan het college inzichtelijk maken hoeveel mensen uit Rotterdam daadwerkelijk in het DR terecht komen?
5. Welke discretionaire bevoegdheid heeft de Rotterdamse politie in de keuze tot inbewaringstelling van mensen zonder verblijfsvergunning? Kan de burgemeester

aandringen bij de politie om bij de handhaving van de identificatieplicht hun discretionaire bevoegdheid zorgvuldiger te gebruiken, zodat ongedocumenteerde mensen zich in Rotterdam veiliger kunnen voelen?

6. Kan de gemeente ervoor zorgen dat Rotterdammers die in het DR terechtkomen hun persoonlijke bezittingen toegestuurd krijgen?
7. Het Meldpunt Vreemdelingendetentie schrijft regelmatig dat het DR structureel kleding tekort komt. Kan de gemeente hierin faciliteren?

Ongedocumenteerde mensen hebben vaak al te maken gehad met traumatische ervaringen, zoals oorlog, vervolging, geweld en migratie. Opsluiting maakt hun situatie vaak veel erger.

8. Erkent het college dat langdurige vreemdelingendetentie leidt tot verhoogde risico's op psychische klachten zoals depressie, angststoornissen en suïcidaal gedrag? En deelt het college onze zorgen voor het welzijn van deze mensen?
9. Zijn er gegevens bekend over het aantal geregistreerde incidenten rond zelfbeschadiging en suïcide(pogingen) in het DR, bijvoorbeeld zoals die in de jaarlijkse publicatie *Voorvallen in justitiële inrichtingen* worden vermeld?
10. Is het college bereid om bij het Rijk aan te dringen op transparantie en onafhankelijke monitoring van dergelijke incidenten in het DR, en daarbij actief de cijfers uit het *Voorvallen*-overzicht voor de Rotterdamse context op te vragen en te delen?

Mensenrechtenorganisaties en advocaten signaleren al jarenlang ernstige tekortkomingen in de medische zorg in het DR, terwijl de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) dit blijft ontkennen. Artsen en verpleegkundigen uit de regio, die daar werkzaam zijn, kunnen hierdoor onder grote druk komen te staan.

11. Welk effect heeft dit op hun werk en welzijn, en hoe kan het college deze zorgprofessionals, die mogelijk in Rotterdam wonen en werken, ondersteunen zodat zij hun werk in het DR op verantwoorde wijze kunnen uitvoeren?

Meldpunt Vreemdelingendetentie en de Nederlandse Vereniging van Psychiatrie (NVvP) waarschuwden in 2023 dat isolatie in Nederlandse detentiecentra te makkelijk en te lang wordt ingezet, in strijd met internationale mensenrechtennormen [1]. Zo was er in 2023 een man die 6 maanden lang in isolatie gezet is, omdat hij weigerde een meerpersoonscel te delen.

12. Welke gegevens zijn bij het college bekend of opvraagbaar via het Rijk over het gebruik van isolatie in het DR? En op welke manier zet het college zich in voor structurele transparantie over deze cijfers, gezien de impact van isolatie op mentale gezondheid en mensenrechten?
13. Welke concrete stappen heeft het college ondernomen om de welzijns- en mensenrechtensituatie in het DR te verbeteren of aan te kaarten bij het Rijk?

[1]: <https://pointer.kro-ncrv.nl/mensenrechten-en-medische-beroepsorganisaties-trekken-aan-de-bel-over-isolatie-in>

14. Hoe kijkt het college ernaar om een onafhankelijk onderzoek te doen naar de impact van detentie op de mentale gezondheid en het welzijn van mensen in het DR?
15. Is het college bereid om actief alternatieven te verkennen, mede in het kader van de mensenrechtelijke zorgen rond de opsluiting van ongedocumenteerde mensen?
16. Welke opvang of nazorg is er geregeld voor de honderden mensen die worden vrijgelaten uit het DR, en hoe voorkomt het college dat zij, zoals wij horen, zonder enige begeleiding of perspectief op straat worden gedumpt? Erkent het college dat als deze praktijk klopt, dit neerkomt op het institutioneel afstoten van mensen, en totaal haaks staat op de zorgplicht van een stad die mensenrechten zegt te respecteren?
17. Is het college zich ervan bewust dat het DR zorgt voor meer dakloze mensen in onze gemeente?
18. Hoe kijkt het college naar het feit dat de praktijk van vreemdelingendetentie in Rotterdam, disproportioneel mensen van kleur treft, en onderdeel is van een migratiebeleid dat structurele ongelijkheid, uitsluiting en koloniale verhoudingen reproduceert? Erkent het college dat het DR op deze manier een zichtbaar en gewelddadig symptoom is van institutioneel racisme?

Afgelopen mei zijn 58 extra bedden vrijgemaakt in het DR voor strafrechtelijke verdachten. Dit is mogelijk gemaakt door ongedocumenteerde mensen te dwingen hun cel te delen met elkaar.

19. Is het college hiervan op de hoogte? Hoe beoordeelt het college deze keuze, waarbij mensen zonder misdaad letterlijk worden verschoven om ruimte te maken binnen een strafstelsel waar ze überhaupt niet thuishoren?
20. Welke rol speelt de gemeente Rotterdam in de uitvoering of facilitering van het DR?
21. Wanneer loopt het contract tussen de gemeente en DR af? Zijn er al onderhandelingen over eventuele verlenging, en kan de documentatie hieromtrent gedeeld worden? Is het college bereid om eventuele verlenging te heroverwegen, of er vanaf te zien?
22. Kan het college of/hoe er toezicht is vanuit de gemeente op wat er zich afspeelt binnen het DR? Als dit niet het geval is, is het college bereid daarop alsnog aan te dringen?

Het voorgestelde wetsvoorstel dat ongedocumenteerdheid en hulp aan hen strafbaar stelt, vormt een directe bedreiging

23. Is het college op de hoogte van de voorgestelde wet die ongedocumenteerdheid en hulp daaraan strafbaar stelt? Wat is de reactie van het college op de risico's hiervan voor ongedocumenteerde mensen in Rotterdam, maatschappelijke organisaties en

zorgverleners?

24. Hoe gaat het college Rotterdammers (individuen, religieuze instellingen, artsen, etc.) beschermen die solidariteit tonen aan ongedocumenteerde mensen, nadat deze wet wordt ingevoerd?
25. Is het college bereid zich uit te spreken tegen de strafbaarheidsstelling en zich aan te sluiten bij andere gemeenten die dit beleid actief verwerpen?

Rotterdam BIJ1 verzet zich niet alleen tegen het nieuwe wetsvoorstel, maar tegen het hele systeem erachter: Een migratiebeleid dat mensen uitsluit, opsluit en ontmenselijkt. Enkel omdat zij geen papieren hebben. Vreemdelingendetentie, vaak gepaard met isolatie, veroorzaakt aantoonbare depressie, angst en suïcidepogingen, en schendt daarmee fundamentele mensenrechten. Wij pleiten dat het DR sluit, Rotterdam zich uitspreekt tegen de strafbaarstelling van ongedocumenteerde mensen en hulp aan hen, en kiezen voor een stad die opvang biedt in plaats van uitsluiting. Een veilige haven voor álle mensen, ongeacht status.

We zien uw antwoorden graag tegemoet.

Met strijdbare groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Marchiano van Campenhout', written over a light blue grid background.

Marchiano van Campenhout

Rotterdam BIJ1